

Sygn. akt **II Cz 1443/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Gamrat – Kubeczak

Sędziowie: SO Mariola Wojtkiewicz

SO Tomasz Szaj (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku S. S.

z udziałem R. S.

o podział majątku wspólnego

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie I Ns 261/11

zmienia zaskarżone postanowienie w całości w ten sposób, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddala.

SSO Tomasz Szaj SSO Dorota Gamrat – Kubeczak SSO Mariola Wojtkiewicz

Sygn. akt **II Cz 1443/14**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2014 roku udzielił zabezpieczenia uczestnikowi postępowania R. S. poprzez ustanowienie na czas trwania postępowania zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem Ośrodek (...) w I. przy ul. (...), stanowiący współwłasność w udziałach po 1/2 części wnioskodawczyni S. S. i uczestnika R. S., wyznaczył zarządcę E. B. oraz zobowiązał zarządcę do składania co 6 miesięcy sprawozdań ze swoich czynności oraz udokumentowanych sprawozdań rachunkowych.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy przywołał wniosek uczestnika z dnia 20 grudnia 2013 roku, w którym uczestnik podał, że z dotychczasowych opinii biegłych wynika obowiązek spłaty go przez wnioskodawczynię w kwocie ok. 200 000,- zł, czego wnioskodawczyni nie przewidywała przy składaniu wniosku. Wnioskodawczyni zarządza obecnie przedsiębiorstwem i istnieje realna obawa, że będzie ona próbowała zaniżyć jego wartość bądź zaniżyć dochody z jego prowadzenia. Poza przedsiębiorstwem nie ma zaś żadnego majątku, a jej działania są ukierunkowane na przedłużenie postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie o podział majątku wspólnego jest roszczeniem niepieniężnym, a zatem w myśl art. 755 § 1 k.p.c. sąd udziela zabezpieczenia w sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych.

W ocenie Sądu roszczenie uczestnika jest wiarygodne, albowiem znajduje potwierdzenie w aktach sprawy, zwłaszcza w opiniach biegłych. Brak udzielenia zabezpieczenia może poważnie utrudnić osiągnięcie celu postępowania w

sprawie. W ocenie Sądu Rejonowego nie ulega wątpliwości, że czynności dokonane przez wnioskodawczynię w ramach zarządu nad przedsiębiorstwem mogą narazić uczestnika na szkodę. Mogą również utrudnić wykonanie orzeczenia w przyszłości. Zaś nieudzielenie zabezpieczenia mogłoby doprowadzić do sytuacji, że w trakcie trwania postępowania sądowego uczestnik może być narażony na nieuzasadnioną szkodę, jak również utrudnić ustalenie wysokości wydatków i nakładów na przedsiębiorstwo.

Sąd Rejonowy przywołał poglądy doktryny, że co do zasady zarząd przymusowy nad przedsiębiorstwem ma służyć zaspokojeniu roszczeń wierzyciela z dochodów przedsiębiorstwa. W przypadku roszczeń niepieniężnych ma do spełnienia inne cele, w szczególności może służyć zapewnieniu utrzymania jego przedmiotu w należyтым stanie.

W ocenie Sądu, wchodzący w skład majątku wspólnego stron ośrodek (...) w I. jest przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 55¹ k.c., albowiem posiada własną nazwę, w jego skład wchodzi zespół składników pod postacią ruchomości oraz praw i zezwoleń przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, jak również księgi i dokumenty.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w zakresie wyboru zarządcy, wskazał, że syndyk/nadzorca jest osobą posiadającą odpowiednie kwalifikacje i daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków związanych z zarządem i jego prawidłowego sprawowania.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła wnioskodawczyni, zaskarżając je w całości, zarzuciła:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj.

- art. 730¹ § 1 w zw. z § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że uprawniony ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia i uprawdopodobnił roszczenie, w sytuacji, gdy w czasie trwającego 3 lata postępowania, zobowiązana nie podjęła żadnych działań mogących choćby sugerować nieprawidłowe zarządzanie (...) (...), zaś Sąd nie wskazał, jakie działania zobowiązanej w jego ocenie świadczą o tym, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Nadto zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawczyni przedsiębiorstwo nie stanowi składnika majątku wspólnego, zaś majątek wspólny składa się z wielu elementów i nie sposób uznać, że uprawniony uprawdopodobnił roszczenie. Nie wiadomo też, która ze stron i czy w ogóle będzie zobowiązana do spłaty drugiej;

- art. 730¹ § 3 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i wybranie takiego sposobu zabezpieczenia, który obciąża zobowiązaną ponad potrzebę, gdyż przedsiębiorstwo to jest jedynym źródłem utrzymania jej i córki stron;

2. obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 752⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 939 § 1 i 931 § 3 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd, iż zysk osiągany z przedsiębiorstwa jest niższy niż suma wynagrodzeń, które w tym samym czasie należałoby wypłacić osobie zarządzającej;

3. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, że Ośrodek (...) stanowi współwłasność wnioskodawczyni i uczestnika, w sytuacji, gdy jest to kwestia sporna.

Wskazując na te zarzuty, wnioskodawczyni wniosła o zmianę postanowienia przez oddalenie wniosku oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadniając zażalenie wnioskodawczyni wskazała, że nie jest ustalona wartość pozostałych składników majątku wspólnego (prawa wieczystego użytkowania gruntu przy ul. (...) w D., udziału 1/6 w niezabudowanej działce nr (...) w I. przy ul. (...)), a nadto w skład majątku wspólnego nie wchodzi przedsiębiorstwo, a jedynie składniki pozostałe po likwidacji spółki cywilnej. Tym samym przedwczesne jest stwierdzenie, że wnioskodawczyni będzie zmuszona spłacić uczestnika kwotą ok. 200 000,- zł. Sąd w uzasadnieniu postanowienia nie wyjaśnił z jakich względów roszczenie uczestnika uznał za uprawdopodobnione, jak również nie wskazał istnienia po jego stronie interesu prawnego, nie wyjaśniając bliżej w jaki sposób wnioskodawczyni mogłaby narazić uczestnika na szkodę. Ponadto przedsiębiorstwo stanowi jedyne źródło dochodu wnioskodawczyni i miejsce jej zamieszkania. Poza tym

(poza alimentami od pozwanego) stanowi źródło utrzymania córki stron. Nadto zysk z przedsiębiorstwa jest niższy niż spodziewane wynagrodzenie zarządcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie wnioskodawczynie okazało się uzasadnione.

Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W myśl § 2 interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej. Takie też roszczenie przysługuje wnioskodawczynie oraz uczestnikowi. W tym też znaczeniu uczestnik wykazał swe roszczenie, albowiem niewątpliwym jest, że przysługuje mu prawo żądania podziału majątku wspólnego i niewątpliwie majątek wspólny istnieje. We wniosku o udzielenie zabezpieczenia uczestnik wskazał, że z przedłożonych opinii biegłych wynika, iż już na obecną chwilę wnioskodawczynie będzie zobowiązana do spłaty uczestnika w kwocie ponad 200 000,- zł. Ani uczestnik ani Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie wskazali jakie są składniki tegoż roszczenia uczestnika, z jakich opinii to wynika i jak to roszczenie ma się do podziału innych składników majątku wspólnego. O ile oczywistym jest, że uprawdopodobnienie roszczenia nie oznacza wymogu jego udowodnienia, o tyle roszczenie musi być na tyle konkretnie określone, aby wiadomym było jakie składniki się na nie składają i jakie argumenty czy też dowody wskazują na ich istnienie. Nie sposób jest więc uznać, że w swym wniosku uczestnik uprawdopodobnił swe roszczenie na kwotę ok. 200 000,- zł w sposób wystarczający do udzielenia zabezpieczenia.

Odmienne również Sąd Okręgowy ocenia kwestię wykazania przez uczestnika interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Uczestnik we wniosku uzasadniając istnienie interesu prawnego wskazał na brak woli zawarcia ugody ze strony wnioskodawczynie, działanie nakierowane na przedłużenie postępowania (wniosek o zawieszenie postępowania) oraz wypowiedzenie przez wnioskodawczynię pełnomocnictwa dotychczasowemu pełnomocnikowi. Oceniając powyższe argumenty wskazać należy, że brak woli zawarcia ugody oraz wypowiedzenie pełnomocnictwa nie może przemawiać za przyjęciem interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zawarcie ugody lub odmowa jej zawarcia jest prawem strony i nie może być poczytana na korzyść czy też niekorzyść strony. Również prawem strony jest korzystanie bądź nie z pomocy profesjonalnego pełnomocnika i zmiany w tym zakresie także nie mogą wpływać na ocenę kwestii istnienia interesu prawnego. Uczestnik przy tym pomija, że również w toku postępowania dokonał zmiany osoby pełnomocnika. Także korzystanie z uprawnień procesowych (jak np. składanie wniosku o zawieszenie postępowania) nie może być traktowane jako uprawdopodobnienie istnienia po stronie uczestnika interesu prawnego, jeżeli nie prowadzi do nadużywania uprawnień procesowych celem torpedowania toku postępowania. Ocena dotychczasowego toku czynności w sprawie nie przemawia za przyjęciem, że wnioskodawczynie przedłuża niniejsze postępowanie. Podkreślić należy, że wspólność majątkowa pomiędzy stronami ustała w 2008 roku, zaś uczestnik nie był zainteresowany dokonaniem podziału majątku. Wniosek w tej sprawie złożyła wnioskodawczynie blisko 3 lata po ustaniu wspólności. W toku postępowania prezentuje jasne i konkretne stanowisko, zmierzające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Uczestnik w istocie nie wskazał na żadne argumenty przemawiające za tym, że orzeczenie jakie zapadnie w niniejszej sprawie nie zostanie wykonane lub jego wykonanie będzie poważnie utrudnione na skutek działań wnioskodawczynie. Samo tylko podejrzenie ze strony uczestnika nie może być równoważne uprawdopodobnieniu tej okoliczności. Jak sam uczestnik wskazuje wnioskodawczynie prowadzi stale przedsiębiorstwo i jest to jedyne źródło utrzymania wnioskodawczynie i córki stron. Nie sposób zatem uznać, że wnioskodawczynie sama dobrowolnie doprowadzi do utraty źródła utrzymania. Wnioskodawczynie samodzielnie prowadzi przedsiębiorstwo od 6 lat, zaś uczestnik w niczym nie wykazał, aby czyniła to w sposób nieprawidłowy i działała na jego szkodę. W razie zaś orzeczenia spłaty na rzecz uczestnika przez wnioskodawczynię, przy braku spłaty, uczestnik będzie mógł skierować egzekucję do przedsiębiorstwa.

Przeciwko uwzględnieniu wniosku przemawia również regulacja art. 931 § 2 k.p.c. albowiem z opinii biegłych wynika, że na chwilę obecną bieżące dochody z przedsiębiorstwa nie wystarczą na pokrycie kosztów zarządu, sąd zaś nie zadbał o zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów zarządu.

W konsekwencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., uwzględniając zażalenie wnioskodawczynie, należało zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

(...)

3. (...)

4. (...)

(...)